

کوروش بزرگ در عهد عتیق

نقش کورش، اثر ژان فوکه به تصویر کشیده شده، در سال ۱۴۷۰ میلادی

بازسازی اورشلیم توسط کورش، داریوش و خشایارشا، تصویر از کتاب مقدس، کتاب عزرا، سال ۱۹۲۱ میلادی.

کوروش بزرگ و دانیال نبی. نقاشی اثر رامبراند.

کوروش بزرگ (زاده ۶۰۰ قبل از میلاد - مرگ ۵۳۰ قبل از میلاد) یکی از شخصیت‌های کتاب مقدس است که منجی و نجات دهنده یهودیان نامیده شده است. در کتاب مقدس نام کورش ۲۳ بار به صورت مشخص ذکر شده است و در چندین جای دیگر نیز به او اشاره شده است.^[1] بر اساس این نوشتارها مشخص است که کورش پادشاهی بوده است که توسط او اسارت یهودیان در بابل به پایان می‌رسد و در سال اول حکمرانی او دستوری برای بازسازی معبد اورشلیم صادر می‌شود. او همچنین علاقه خاصی به این پروژه نشان می‌دهد و اشیای دزدیده شده معبد را به یهودیان باز می‌گرداند و به آنها طلا و نقره زیادی برای بازسازی معبد اهدا می‌کند. وجود این دستور گاهی مورد شبهه قرار گرفته است.

۱ زمینه تاریخی

نوشتار اصلی: اسارت یهودیان در بابل

در سال ۵۳۸ پیش از میلاد قشون ایران وارد بابل گردید و این شهر بدون مقاومت چندانی به تصرف پارسیان درآمد اما در شهر برخلاف روال همیشگی آن دوران، قتل و غارتی صورت نگرفت و انضباط سپاه فاتح، که در واقع تا

حدی کاهنان مردوک هم در داخل مثل بخشی از این سپاه عمل کرده بودند شهر را از هر گونه آسیب مصون داشت. بعد از تسخیر بابل تمام ممالکی که مطیع آن بودند، از جمله اسرائیل و شهرهای فنیقیه نیز به اطاعت کورش درآمدند. کورش در بابل احترام زیادی به مذهب و معتقدات اهالی ابراز نمود بخصوص نسبت به اسیران یهودی در بابل که از زمان بخت النصر از اورشلیم آورده شده بودند، با رأفت و مهربانی بخصوصی رفتار کرد و آنچه ظروف طلا و نقره متعلق به زمان غنیمت‌گیری بخت النصر از این قوم در بابل باقی‌مانده بود، به آنان بازپس داد و به آنها اجازه داد که به اسرائیل مراجعت کنند (عزرا، باب اول).^[2] به همین سبب احترام ملت بنی‌اسرائیل نسبت به کورش

ساموئل نبی در حال مسح کردن داوود توسط روغن مقدس. مسیح در یهودیت لقب بسیار مهمی است و کورش تنها غیریهودی (جنتیل) ای است که این لقب به او اهدا شده است.

پیشگویی کرد (XIII 22-17): «مادها که هیچ چشم‌داشتی به طلا و نقره ندارند» علیه بابل به حرکت در خواهند آمد. این پیامبر اظهار امیدواری کرد که بابل مطلقاً ویران شود. به صورتی که حتی شبانان نیز نتوانند گوسفندان خود را در ویرانه‌های آن بچرانند. هنگامی که پارسیان خود را آماده برای نبرد کردند، اشعیا چنین اظهار داشت (XXII 6): «ایلامی‌ها ترکش برگرفتند... و کوروش غلاف از سپر خود برداشت»^[5]

ولی دشمنان شاهان بابل بیش از ۶۰ سال صبر کردند. فقط هنگامی که مادها و بعد هم لیدی بوسیله پارسیان شکست خوردند آن موقعی بود که انبیا یهود بار دیگر خوش‌بینی خود را بدست آوردند. این نکته در کتاب اشعیا نبی منعکس شده‌است، در فصل ۴۰ تا ۴۸ (و ظاهراً در فصول ۴۹ و ۵۵ هم) که نوشتن آن مربوط می‌شود به دوران سقوط لیدی و سقوط بابل به دست پارسیان. پاره‌ای از بخش‌های این فصل با اسناد خطوط میخی در دسترس، هم از نظر روح و هم از نظر محتوا چنان با یکدیگر شباهت دارند (مخصوصاً با استوانه کوروش) که امکان دارد نویسنده کتاب اشعیا قبلاً از کتیبه بابلی با خبر بوده‌است. به ویژه اشعیا نبی (1 XLV) که مکرراً نام کوروش را می‌برند و او را مسیح و برگزیده یهوه می‌دانند. وی درباره کوروش می‌گوید: وی شبان من است و تمام هدف‌های مرا به انجام خواهد رساند و درباره اورشلیم چنین می‌گوید: اورشلیم دوباره مسکون خواهد شد و درباره معبد چنین می‌گوید: بنیان تو استوار خواهد شد (X-LIV 28) خداوند به برگزیده‌اش کوروش چنین می‌گوید: دست راست تو را گرفتم تا ملل مختلف در برابر تو سر تعظیم فرود آورند و جامه‌ها را از تن شاهان برکنند دروازه‌ها را در برابر تو خواهیم گشود، من پیشاپیش تو خواهیم رفت و کوه‌ها را هموار خواهیم کرد. درهای برنزی را شکسته قطعه قطعه خواهیم کرد و میله‌های آهن را خواهیم برید (XLV 1-2).^[6]

کوروش در تاریخ ۵۳۸ پیش از میلاد به یهودیان اجازه داد که از اسارت بابل‌ها بیرون آیند و به زادگاه خود بازگردند و معبد اورشلیم را بازسازی کنند. بعلاوه کوروش «شش بازار» را که رهبر یهودیان در اسارت بود و از تبار داوود، به عنوان فرماندار منطقه یهودیه منصوب نمود.^[7]

این فرمان کوروش در کتاب عزرا به دو زبان آمده‌است، یکی از آنها زبان عبری و دیگری زبان آرامی است. محتوای این دو یکی نیست. کارشناسان و دانشمندان مدت‌ها در این زمینه پژوهش کردند که ببینند کدام یک از این

زروبابل راس جالوت یهودیان نقشه بازسازی شهر اورشلیم را به کورش تقدیم میکند. نقاشی از ون لو.

فوق العاده بود و او را آلت دست خدا برای برانداختن ملل و سلاطین مشرک می‌دانستند. درجه احترام آنها نسبت به کورش از خطابی که حزقیل پیغمبر بنی اسرائیل به این شاه کرده مشخص است و این است عین کلمات او «خدا به تو می‌گوید من تو را طلبیدم و حال آنکه تو مرا هنوز نشناخته‌ای»^[3]

سیاست نرم کورش در مورد رعایای بابل که تازه فرمان او را به گردن گرفته بودند احتمالاً در استوار ساختن قدرت پارسیان در سوریه و اسرائیل چنان که از کتاب مقدس عهد عتیق برمی‌آید کمک بزرگی کرده باشد. کتاب عزرا سند رسایی است بر رفتار نیک کورش در جلب پشتیبانی مردم به حکومت ایران.^[4]

۲ کورش در متون یهودی

کوروش بزرگ در تمامی متون یهودی بدون استثناء مورد احترام قرار گرفته است. با حمله کورش به بابل رابطه خاصی بین او و یهودیان شکل گرفت تا جایی که یهودیان او را ماشیا (مسیح) خود خواندند. کورش تنها غیریهودی (جنتیل) در کتاب مقدس است که لقب مسیحا به او اهدا شده است. کتاب مقدس ذکر می‌کند که دستور کورش برای بازسازی معبد فصل جدیدی در زندگی یهودیان ایجاد کرد. بیشتر داستان مربوط به کورش در کتاب عزرا ذکر شده است.

۳ فتح بابل به روایت عهد عتیق

پیامبران یهودی هم میهنان اسیر خود را دلداری می‌داده‌اند: بنا بر پیشگویی ما بابل به زودی سقوط خواهد کرد و آنها به زادگاه خود باز خواهند گشت. در آغاز قرن شش پیش از میلاد ارمیای نبی پیشگویی کرد که تعدادی فراوانی از مادها و مردمان اورارو (آارات)، مانوی‌ها و بالاخره ستیانی‌ها (آشکنازها) انتقام یهوه را خواهند گرفت و بابل را ویران خواهند کرد. ارمیا با خوشحالی چنین اظهار داشت (11: LI) «سلاح خود را تیز کنید، سپرها را بگیرید. خداوند روح پادشاهان ماد را به تلاطم درآورده‌است. زیرا اراده وی بر این قرار گرفته‌است که بابل را ویران کند... یک دونده می‌دود تا به دیگری برسد یک قاصد می‌رود تا به قاصد دیگر برسد برای گفتن این نکته به شاه بابل که شهر تو از هر گوشه‌ای به تصرف درآمده‌است» اندکی پس از آن اشعیا نبی چنین

۸. عزرا باب چهار آیه سه
۹. عزرا باب چهار آیه پنج
۱۰. عزرا باب پنج آیه سیزده
۱۱. عزرا باب پنج آیه چهارده
۱۲. عزرا باب پنج آیه هفده
۱۳. عزرا باب شش آیه سه
۱۴. عزرا باب شش آیه چهارده
۱۵. اشعیا باب چهل و چهار آیه بیست و هشت
۱۶. اشعیا باب چهل و پنج آیه یک
۱۷. دانیال باب یک آیه بیست و یک
۱۸. دانیال باب شش آیه بیست و هشت
۱۹. دانیال باب ده آیه یک^[۱۱]

۱.۴ کتاب عزرا

نوشتار اصلی: عزرا
نوشتار اصلی: کتاب عزرا

در کتاب عزرا آمده است:

در سال اول پادشاهی کوروش پادشاه پارس برای عملی شدن سخن خداوند از دهان ارمیا، خداوند روح کوروش پادشاه پارس را گرفت تا او دستوری در سراسر پادشاهی خود فرستاد و آن را نیز نوشت به این مضمون: «بدینوسیله کوروش پادشاه پارس اعلام می‌کند، خداوند، خداوند بهشت تمامی پادشاهیهای زمین را به من داده است و او مرا برانگیخته است که برای او خانه‌ای در اورشلیم که در یهودا است بسازم. هر یک از مردم او (قوم اسرائیل) می‌تواند به اورشلیم در یهودا برود و معبد خداوند را، خداوند اسرائیل، خدایی که در اورشلیم است، بسازد و امید است که خداوند با آنان باشد. در هر محلی که بازماندگان این قوم باشند، مردم وظیفه دارند که به آنان نقره و طلا، خوردنیها و آغل به دست خویش بدهند تا به عنوان هدیه برای خداوند اورشلیم استفاده شود.» - عهد عتیق، کتاب عزرا، ۴:۱۱

۲.۴ کتاب دانیال

نوشتار اصلی: دانیال
نوشتار اصلی: کتاب دانیال

دانیال یکی از اسیران یهودی در بابل بود که بعد از آزاد شدن از اسارت به اورشلیم بازنگشت و در شوش ساکن شد. مقبره دانیال در شوش امروزه موجود است.

دانیال حتی به نبوت خود تا سال اول پادشاهی کوروش ادامه داد.^[۱۲]

دانیال در زمان حکومت داریوش و در زمان حکومت کوروش بسیار مورد احترام بود.^[۱۳]

استوانه کوروش که تأیید می‌کند که کوروش به اسیران در بابل اجازه داد به موطن خود بازگردند دارای احترام خاصی در بین یهودیان است.

دو متن موثق است. بسیاری از این کارشناسان بر این باور شدند که متن آرامی را ترجیح دهند در حالی که پاره‌ای از دانشمندان بر این باورند که هر دو متن تحریف شده‌اند. بیکرمن نظر دیگری داده‌است که کم و بیش متقاعد کننده‌است. وی می‌گوید ما با دو سند روبرو هستیم که هر یک از دیگری مستقل است و هر دو سند اصیل هستند. بدین معنی که متن آرامی فرمان رسمی دربار شاهی بوده‌است، در حالی که متن عبری طوری تنظیم شده‌است که مسئله رسمیت اورشلیم را نشان می‌دهد تا با سنت محلی توافق داشته باشد.^[۸]

متن عبری (عزرا ۸-۱: I) درباره فرمان به شرح زیر است: «کوروش بیانیه‌ای در سراسر قلمرو خود صادر کرد و در عین حال آن را به نوشتار در آورد. بدین ترتیب شاه ایران چنین می‌گوید: یهوه خدای آسمان تمام پادشاهی زمین را به من داده‌است، و به من مأموریت داده که برای وی خانه‌ای در اورشلیم بسازم... هرکس بین شما که میل دارد می‌تواند به اورشلیم برود... و کوروش ظرفها را نزد میتزادات خزانه‌دار بود آورد و آنها را به «شش بازار» داد»^[۹]

متن آرامی (عزرا ۵-۱: VI) چنین می‌خواند: «داریوش شاه فرمانی صادر کرد و در بابل در میان بایگانی‌های خزانه داری به جستجو پرداختند و در اکباتان پایتخت که در استان ماد است طولماری به یافته شد که بر رویش چنین نوشته شده بود: در نخستین سال سلطنت کوروش شاه، کوروش فرمانی صادر کرد به شرح زیر: در مورد خانه خدا در اورشلیم، این خانه باید بازسازی شود، جایی که قربانیان تقدیم می‌شوند... هزینه این کار از خزانه شاهانه داده می‌شود و نیز باید ظرفهای طلا و نقره خانه خدا که نبودند آنها را از معبد اورشلیم برگرفت و به بابل آورد دوباره به معبد که در اورشلیم است بازگردانده شوند»^[۱۰]

۴ عهد عتیق

محل ذکر نام کوروش در کتاب مقدس عهد عتیق این موارد است:

۱. تواریخ باب سی و شش آیه بیست و دو
۲. تواریخ باب سی و شش آیه بیست و سه
۳. عزرا باب یک آیه یک
۴. عزرا باب یک آیه دو
۵. عزرا باب یک آیه هفت
۶. عزرا باب یک آیه هشت
۷. عزرا باب سه آیه هفت

۴.۴ تواریخ باب ۳۶

نوشتار اصلی: کتب تواریخ

در بخش ۳۶:۲۲ کتاب دوم تواریخ آیات ابتدایی کتاب عزرا در مورد برانگیخته شدن روح کورش توسط خداوند و فرمان او عیناً تکرار شده است.

۵ در اضافات کتاب مقدس

۱.۵ بل و اژدها

نوشتار اصلی: بل و اژدها

در کتاب بل و اژدها که جزو اضافات کتاب مقدس است و در بین یهودیان مورد قبول نیست داستان دانیال و کورش ذکر شده است. در این داستان دانیال به کورش نشان می‌دهد که کاهنان معبد بعل فاقد قدرت هستند.

وقتی شاه آستیگ دار فانی را وداع گفت، کوروش پارسی پادشاهی را در دست گرفت، و دانیال یکی از همراهان او بود و در بین دوستان او بالاترین مقام را داشت.^[17]

۶ پانویس

[1] Ezra ۴:۳ ; Ezra ۳:۷ , Ezra ۱:۱-۸ , Ezra ۳۶:۲۲-۳۳ Chron ۵:۲۲ ; Ezra ۶:۳ , Ezra ۵:۱۳-۱۷ , Isaiah ۴۴:۲۸ , Isaiah ۴۵:۱ and Daniel ۱:۱۰ , Daniel ۶:۲۸ , Daniel ۱:۲۱ ; Esdras 2. 1

[2] زرین کوب، روزگاران، مقدمه کتاب.

[3] پیرنیا، تاریخ باستانی ایران، ۹۴.

[4] فرای، میراث باستانی ایران، ۱۳۴.

[5] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۳.

[6] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۳-۸۴.

[7] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۴.

[8] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۵.

[9] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۵.

[10] داندمایف، تاریخ سیاسی هخامنشیان، ۸۵.

[11] کتاب مقدس عهد عتیق

[12] کتاب دانیال، 1:21

[13] کتاب دانیال، 6:28

[14] کتاب دانیال، 10:1

[15] اشعیا 28:44

[16] اشعیا 8_1:45

[17] بل و اژدها، 14:1

آرامگاه دانیال در شوش که در زمان کتاب مقدس پایتخت هخامنشیان بوده است.

در سال سوم حکومت کورش، دانیال رؤیای دیگری دید.^[14]

۳.۴ کتاب اشعیا

نوشتار اصلی: اشعیا
نوشتار اصلی: کتاب اشعیا

کتاب اشعیا که بیشتر آن قبل از زمان کورش نوشته شده است در مورد حکومت او صحبت می‌کند. اشعیا کورش را ماشیا (مسیح) یهودیان می‌خواند. بر اساس برخی روایت‌های اشعیا در اصفهان دفن شده است.

من به کوروش می‌گویم: 'تو از طرف من حکومت خواهی کرد. تو کاری را خواهی کرد که من می‌خواهم انجام دهی: تو دستور خواهی داد که اورشلیم بازسازی شود، و بنیاد معبد بزرگ گذاشته شود.'^[15]

خداوند کوروش را برای پادشاهی برگزیده (مسح کرده) است. خداوند او را گماشته است تا ملت‌ها را به زیر سلطه خود درآورد، و تا پادشاهان را از تخت‌هایشان به زیر آورد. خداوند دروازه‌های شهرها را به روی او خواهد گشود. خداوند به کوروش می‌گوید: من خودم، راه تو را هموار خواهم ساخت، و کوه‌ها و تپه‌ها را هم سطح خواهم کرد، من دروازه برنزی آنها را فرو می‌ریزم، و کلونهای آهنی را خرد خواهم کرد. من خزائن و گنجینه‌های مخفی شده در جایهای تاریک و مخفی را به تو خواهم داد، آنگاه تو خواهی دانست که من خداوند، خدای اسرائیل، هستم که تو را به اسم خوانده است. من تو را انتخاب کردم تا به بنده من اسرائیل، قومی را که من برگزیدم، کمک کنی. من این افتخار را به تو دادم، هرچند تو هنوز مرا نمی‌شناسی. من خداوند هستم و غیراز من خدایی نیست. من به تو قدرت لازم را خواهم داد، هرچند هنوز مرا نمی‌شناسی. من این کار را می‌کنم تا همه مردم از سرتاسر جهان - بدانند که من خداوند هستم، و غیراز من خدایی نیست. من هم نور و هم تاریکی را آفریدم. من هم برکت می‌دهم و هم بلا نازل می‌کنم. من، خداوند، همه این چیزها را پدید می‌آورم. من پیروزی را از آسمان مانند باران نازل می‌کنم. زمین آن را می‌پذیرد و شکوفه‌های آزادی و عدالت از آن می‌روید. من، خداوند، همه این چیزها را به عمل می‌آورم.^[16]

۷ جستارهای وابسته

- اسیران یهودی در بابل
- داریوش بزرگ در کتاب مقدس عهد عتیق

۸ منابع

- پیرنیا، حسن. تاریخ باستانی ایران. تهران: انتشارات دنیای کتاب، ۱۳۶۲.
- داندامایف، محمد ع. تاریخ سیاسی هخامنشیان. ترجمه فرید جواهر کلام. تهران: نشر و پژوهش فرزانه روز، ۱۳۸۹. شابک -۹۷۸-۳۱۰-۳۲۱-۹۶۴.
- زرین کوب، عبدالحسین. روزگاران. چاپ دوازدهم. تهران: انتشارات سخن، ۱۳۹۰. شابک ۱-۱۱-۱-۹۶۴-۹۷۸-۹۶۴.
- نلسون فرای، ریچارد. میراث باستانی ایران. ترجمه مسعود رجب‌نیا. چاپ هشتم. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۶. شابک ۹-۱۱۱-۴۴۵-۹۶۴-۹۷۸.
- کتاب مقدس، شامل کتب عهد عتیق و عهد جدید. چاپ چهارم. انتشارات ایلام، ۲۰۰۷ میلادی.

۹ پیوند به بیرون

- وبگاه کتاب مقدس رازگاه

۱۰ منابع متن و تصویر، مشارکت‌کنندگان و مجوزها

۱.۱۰ متن

- https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A9%D9%88%D8%B1%D9%88%D8%B4_%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF_%D8%AF%D8%B1_%D8%B9%D9%87%D8%AF_%D8%B9%D8%AA%DB%8C%D9%82?oldid=16175597 مشارکت‌کنندگان: B1%DA%AF_%D8%AF%D8%B1_%D8%B9%D9%87%D8%AF_%D8%B9%D8%AA%DB%8C%D9%82?oldid=16175597 Surena, Roozita, ZxxZxxZ, Ebrambot, AliBot, دالبا, Behaafarid, Sicaspi, Abtinb, Tanhabot, Amirobot, Darafsh, Reza1615 Mahan, Espiral, Tarane.amini, Delarama, JYBot, Dexbot, TruthTheGreat, FarbodBot, Dr akbarh, قاصدک بهار, Rezabot, Archomojy Masterofthename, Hassanalibodoly, Hasinah 1 و ناشناس:

۲.۱۰ تصاویر

- **پرونده: Cyrus_Cylinder.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/35/Cyrus_Cylinder.jpg مجوز: CC BY-SA 4.0 مشارکت‌کنندگان: اثر شخصی هنرمند اصلی: Photograph by Mike Peel (www.mikepeel.net). Modifications by: les_H%C3%A9breux.jpg
- **پرونده: Cyrus_II_le_Grand_et_les_Hébreux.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/65/Cyrus_II_le_Grand_et_les_Hébreux.jpg مشارکت‌کنندگان: Public domain مشارکت‌کنندگان: http://expositions.bnf.fr/fouquet/grand/f063.htm هنرمند اصلی: Jean Fouquet
- **پرونده: Our_day_in_the_light_of_prophecy_and_providence_(1921)_ (14754519586).jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d9/Our_day_in_the_light_of_prophecy_and_providence_%281921%29_%2814754519586%29.jpg مجوز: No restrictions مشارکت‌کنندگان: Internet Archive Book: <https://www.flickr.com/photos/internetarchivebookimages/14754519586/> هنرمند اصلی: Images
- **پرونده: Rembrandt_Harmensz._van_Rijn_(Dutch_-_Daniel_and_Cyrus_before_the_Idol_Bel_-_Google_Art_Project.jpg)**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Rembrandt_Harmensz._van_Rijn_%28Dutch_-_Daniel_and_Cyrus_before_the_Idol_Bel_-_Google_Art_Project.jpg مشارکت‌کنندگان: Public domain مشارکت‌کنندگان: Rembrandt Harmensz. van Rijn (Dutch, 1606 - 1669) (1606 - 1669) (Dutch) (artist, Details of artist on Google Art Project) هنرمند اصلی: maximum
- **پرونده: Samuel_e_david.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d4/Samuel_e_david.jpg مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: ? هنرمند اصلی: ?
- **پرونده: VanLooZerubabelCyrus.jpg**: منبع: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/VanLooZerubabelCyrus.jpg> مجوز: Public domain مشارکت‌کنندگان: http://www.allposters.com/-sp/Zerubbabel-Showing-a-Plan-of-Jerusalem-to-Cyrus-Posters_i1739460_.htm هنرمند اصلی: Jacob van Loo
- **پرونده: آرامگاه_دانیال_نبی.jpg**: منبع: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f8/%D8%A2%D8%B1%D8%A7%D9%85%DA%AF%D8%A7%D9%87_%D8%AF%D8%A7%D9%86%DB%8C%D8%A7%D9%84_%D9%86%D8%A8%DB%8C.jpg مجوز: CC BY-SA 3.0 مشارکت‌کنندگان: اثر شخصی هنرمند اصلی: Shahryar.seven

۳.۱۰ محتوای مجوز

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0